

го рішення.

Стаття 21 Закону України "Про виконавче провадження" зазначає термін пред'явлення виконавчих документів до виконання, серед яких також виконавчий лист (протягом трьох років). Дана стаття вирішує питання про строки пред'явлення виконавчих документів до виконання - виконавчої давності. Виконавча давність - це встановлений даним Законом строк, у ході якого рішення може бути пред'явлено до примусового виконання. Для добровільного виконання закон таких строків не встановлює [2, с.37]. Пропуск встановленого терміну пред'явлення виконавчого листа до його виконання буде вести до припинення права стягувача на примусове виконання рішення. Значення терміну виконавчого листа є у тому, що воно допомагає чіткому і швидкому виконанню рішень судів, а також забезпечує ясність і визначеність у взаємовідносинах сторін виконавчого провадження.

Таким чином, внесені у виконавчий лист положення дозволять суду відразу визначити важливіші аспекти процесу виконання, встановити і закріпити у цивільному процесі модель виконавчого провадження. Подальший розвиток стадії виконання буде залежати від встановлених вимог до форми і змісту виконавчого листа.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України об исполнительном производстве: Научно-практический комментарий /Тертышников В.И., Тертышников Р.В. -Харьков: Консум, 2002. -144 с.
2. Штефан М.И. Виконання судових рішень. -Київ: Юриком Інтер, 2001. -318 с.
3. Гражданский процесс: Конспект лекций /Калинова Л.Г.; Ред.: Е.Г. Четвертакова. -М.: Приориздат, 2004. -241 с.

4. Фурса С.Я. Виконавче провадження в Україні. Навч. посіб. -Київ: Атика, 2002. -480 с.

5. Кройтор В.А., Ясьнюк Н.М. Исполнительное производство. -Харьков: Эспада, 2003. -176 с.

6. Хотенець П.В., Старжинський В.С. Коментар до закону "Про виконавче провадження". -Харків: Ксилон, 2005. -307 с.

7. Чернооченко С.І. Цивільний процес: Навчальний посібник. -Київ: Центр навчальної літератури, 2005. -472 с.

8. Ширшиков А.М. Исполнение судебных решений. -М.: Юрид. лит., 1966. -108 с.

9. Заворотько П.П., Штефан М.И. Судове виконання. -Київ: Вид-во Київськ. ун-ту, 1967. -263 с.

10. Лесницкая Л.Ф. Исполнительное производство. -М.: Юрид. лит., 1983. -176 с.

11. Малишин Д.Я. Исполнительное производство. -М.: Городец, 2003. -207 с.

12. Устав Гражданского судопроизводства. -Петроград, 1914. -447 с.

13. Гражданское процессуальное законодательство СССР и Союзных республик. -Москва: Госюриздат, 1957. -495 с.

14. Гражданский процессуальный кодекс Украинской ССР. -Киев: Госюриздат УССР, 1964. -178 с.

15. Цивільний процесуальний кодекс України. -Харків: Одісей, 2002. -169 с.

16. Цивільний процесуальний кодекс України. -Харків: Одісей, 2004. -171 с.

17. Лесницкая Л.Ф. Исполнительное производство. -М.: Юрид. лит., 1989. -192 с.

Надійшла до редколегії: 17.10.2006

ПЕРУНОВА Е.Н. ПРОЦЕССУАЛЬНЫЕ АКТЫ-ДОКУМЕНТЫ В ПРОЦЕССЕ ВЫПОЛНЕНИЯ СУДЕБНЫХ РЕШЕНИЙ

Выполнен анализ исполнительного делопроизводства и исполнительных документов, которые выдаются судом в процессе выполнения судебных решений. Рассматривается историческое развитие исполнительных листов; предложены некоторые дополнения их содержания.

PERUNOVA E.N. REMEDIAL CERTIFICATES-DOCUMENTS DURING PERFORMANCE OF JUDGEMENTS

The analysis of executive office-work and executive documents which are given out by court during performance of judgments is executed. Historical development of court orders is considered; some additions of their maintenance are offered.

УДК 349.6

Я.С. РЯБЧЕНКО

Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого

ОЗНАКИ ТА ВЛАСТИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ГЕОЛОГІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ¹

Зазначені і розкриті важливі ознаки геологічної інформації, що характеризує властивості самої геологічної інформації: достовірність та якість, наявність експертизи, самостійність відносно носія, наявність комерційної та суспільної цінності, обмеженість до її доступу.

Геологічне¹ вивчення надр в сучасних умовах має ве-

лике значення для України, оскільки дає можливість державі бути незалежною енергетично. Результати геологічного вивчення надають уявлення про природні сировинні багатства країни, складають основу для вирішення питан-

¹ Первинна рекомендація з напрямку досліджень; канд. юрид. наук Станіславський В.П. (НЮАУ).

ня щодо можливості розташування підземних об'єктів і споруд, будівництва на певних територіях України.

Метою геологічного вивчення надр є отримання даних про їх геологічну будову, процеси, які відбуваються в них, виявлення та оцінка родовищ корисних копалин, у тому числі техногенних, закономірностей їх формування і розміщення, гірничотехнічних та інших умов розробки родовищ корисних копалин та оцінка можливості використання надр для цілей, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин [1]. Якщо підсумувати вищевикладене, то метою є отримання геологічної інформації.

Геологічна інформація є відносно самостійним та специфічним видом інформації та має загальнодержавне значення. Геологічна інформація це оброблені дані про стан енергетичних запасів України. Визначення поняття геологічної інформації надається в Положенні про порядок розпорядження геологічного інформацією, де зазначається, що це зафіксовані дані геологічного, геофізичного, аерокосмічного, економічного змісту, що характеризують будову надр, наявні в них корисні копалини, умови розробки родовищ, інші якісні і кількісні параметри та особливості надр і отримані за результатами геологорозвідувальних, геолого-екологічних, науково-дослідних, експлуатаційних та інших робіт [2].

Тому геологічна інформація та сутність її ознак надасть можливість більш широко зрозуміти мету геологічного вивчення надр і цінність отриманих результатів, які складають геологічну інформацію, що дозволить державі отримувати сорозмірні доходи та раціонально використовувати природні ресурси.

Деякі вчені вказують, що у сучасних умовах термін «геологічна інформація» слід розглядати не тільки у вузькому сенсі (як ті або інші відомості геологічного характеру), а скоріше як інформаційну систему – організаційно впорядковану сукупність масивів первинних і аналітичних документів, а також інформаційних технологій (інформаційних ресурсів), що зосереджуються у фондах, архівах, бібліотеках, банках даних з метою збору, обробки, нагромадження, зберігання, наступного пошуку та надання їх споживачеві [3]. З такою думкою слід погодитись, тому що геологічна інформація, як правило, міститься в геологічних звітах, оглядах, картах, комп'ютерних інформаційних картографічних системах та інших документах (матеріалах).

Практично всі геологічні роботи в результаті приводять до отримання інформації про різноманітні геологічні об'єкти, яку можна підрозділяти на дві основні категорії. До першої з них відноситься так звана фактографічна інформація, яка об'єднує результати безпосередніх вимірів властивостей геологічних об'єктів. Наприклад, результати хімічних аналізів, виміри фізичних властивостей порід, визначення їхнього мінералогічного складу. До другої категорії відноситься інформація, занесена в публікації, звіти та інші документи [4].

Особливості та юридичні властивості геологічної інформації виявляються саме під час та в процесі геологічного вивчення надр, забезпечуючи, тим самим прописані в Конституції України.

На сьогодні багато праць присвячено правовому статусу геологічної інформації, де тільки згадувались декілька ознак самого визначення геологічної інформації. Однак в зазначених працях ніхто з авторів не розкриває самої суті ознак та властивості геологічної інформації. Отже, необхідно зазначити та розкрити усі важливі ознаки геологічної інформації, що охарактеризують її властивості.

Геологічну інформацію характеризують наступні

ознаки, які, в свою чергу, виявляють її властивості:

1. *Достовірність та якість інформації, щодо геологічного вивчення.*

Якість геологічної інформації, її вірогідність визначаються рівнем як техніки та технології одержання первинних даних, так і методами й технічним оснащенням процесу їх інтерпретації. Сучасна обчислювальна техніка дозволяє одержати незрівнянно більш якісні матеріали для прийняття рішень про вибір того або іншого способу використання надр [5]. Достовірність та якість інформації представляє собою конкретні знання, виражені в пайбільш точних конструкціях, тому що геологічна інформація, як правило, міститься в геологічних звітах, оглядах, картах, комп'ютерних інформаційних картографічних системах та інших документах (матеріалах), тобто інформація зосереджена відповідно до порядку обліку, зберігання, та користування фондовими геологічними матеріалами. Фондові геологічні матеріали - це сукупність матеріальних об'єктів (носіїв документованої інформації), незалежно від місця й часу їх створення та форми власності до них, що містять зафіксовану інформацію щодо геологічного вивчення й використання надр. Фондові геологічні матеріали реєструються, зберігаються і надаються в користування як геологічні архівні документи [6]. Якість інформації залежить від певних етапів, які Фондові геологічні матеріали проходять у Геоінформі України, а саме: перевірка поданих геологічних матеріалів на їх відповідність до вимог нормативних документів; складання; оформлення; комплектування; зберігання.

Результати робіт з геологічного вивчення й використання надр фіксуються у звітних геологічних матеріалах, які обов'язково подаються виконавцями цих робіт на державне (постійне) зберігання до Геоінформу України. Достовірність інформації полягає в тому, що геологічна інформація повинна відповідати дійсності, тобто достовірно перевірятися та якісно обліковуватись. На даний час взагалі достовірність та якість геологічної інформації залежить від двох факторів: по-перше, від рівня технічного забезпечення держави, по-друге від рівня знань тих осіб, які повинні перевіряти відповідні дані.

2. *Наявність належної експертизи інформації про надра.*

Для визначення промислової цінності родовища та оцінки запасів корисних копалин проводиться державна експертиза кожного родовища та встановлюються кондиції на мінеральну сировину, що становлять сукупність вимог до якості та кількості корисних копалин, гірничо-геологічних та інших умов розробки родовища [7]. Взагалі Державна геологічна експертиза - це науково-технічна діяльність, пов'язана з дослідженням і аналізом результатів геологічного, техніко-економічного та іншого вивчення нагромаджень корисних копалин з метою визначення їх достовірності та економічної ефективності промислового освоєння. Законодавець не дає чіткої процедури проведення належної експертизи інформації, лише покладає обов'язок проведення експертизи на Державну комісію України по запасах корисних копалин. Державна Комісія України, в свою чергу, проводить дослідження і аналіз інформації щодо обчислення запасів корисних копалин і затверджує (апробує) їх, визначаючи, відповідно до Класифікації запасів і ресурсів корисних копалин державного фонду надр, кількість і якість корисних копалин.

Об'єктами експертизи та оцінки є матеріали детальної, попередньої або початкової оцінки запасів корисних копалин, тобто різні види геологічної інформації. В нині

діючому Кодексі України про надра відсутня норма відносно експертизи та оцінки геологічної інформації, що призводить до неправильного визначення кількості та викривлення даних про стан родовища, що може призвести до їх вичерпання і втрати.

3. Самостійність інформації щодо свого носія.

Ця властивість з'являється в силу того, що інформація передається та розповсюджується тільки на матеріальному носії, тобто за допомогою матеріального носія проявляється так звана «двуедність» інформації (її змісту) і носія, на якому ця інформація закріплена. Ця властивість дозволяє розповсюджувати на інформаційну річ (об'єкт) спільну та взаємопов'язану дію двох інститутів – інституту авторського права та інституту власності.

Самостійність інформації щодо свого носія проявляється в тому, що геологічна інформація є самостійною від свого матеріального вираження, оскільки вона існує сама по собі, а матеріальний носій може лише її передавати та зберігати. Статус геологічної інформації, яка є самостійною і може використовуватись незалежно від свого носія як об'єкт з притаманними їй властивостями, є таким, що визначає її як специфічний об'єкт геологічного права, який є складовою інформаційних відносин.

Однак законодавець вважає, що інформація – це не результат інтелектуальної діяльності і тим більш не річ і не власність. Тобто таке неоднозначне відношення законодавця до інформації як об'єкту права змушує більш чітко дослідити цей складний об'єкт з позиції права і, в першу чергу, встановити його особливості та юридичні властивості, які б дозволили якісно і грамотно урегулювати інформаційні відносини.

4. Можливість багаторазового використання геологічної інформації без втрати її обсягу та якості.

Властивість багаторазового використання інформації без втрати її обсягу та якості виявляється в тому, що інформація поширюється, як правило, не сама по собі, а на матеріальному носії, в процесі цього можливе урахування екземплярів інформації через облік носіїв, які містять інформацію. Поняття екземплярності дає можливість враховувати документовану інформацію і тим самим зв'язувати змістовну сторону інформації з її «речовим» обрамленням, тим самим відображуючи її на носії, вводити поняття обліку копії документа, а звідси і механізм реєстрації інформації, а особливо враховувати оригінали документів, що дозволяє використовувати інформацію необмежену кількість разів, тим самим ніяк не впливаючи на її якість чи обсяг.

5. Наявність комерційної та суспільної цінності.

Цінність геологічної інформації полягає в тому, що геологічна інформація характеризує дані про геологічну будову надр, процеси, які відбуваються в них, виявляє і оцінює корисні копалини, визначає закономірності їх формування і розміщення. Як зазначалося раніше, геологічна інформація невід'ємна від свого матеріального носія, тобто збереження геологічної і виконавчо-технічної документації дає можливість для використання геологічної інформації при подальшому вивченні надр, розвідці та розробці родовищ корисних копалин, а також при користуванні надрами для цілей не пов'язаних з видобуванням корисних копалин. Також геологічна інформація характеризує геологічну будову надр, родовища корисних копалин, склад та властивості гірських порід, руд, мінералів, вуглеводів, підземних вод та інші якісні та кількісні параметри, показники та ознаки надр. В умовах ринкової економіки інформація є досить високоліквідним товаром, а геологічна інформація про надра користується підвищеним попитом у надрокористувачів, тому що вона багато в чому визначає можли-

вості комерційного використання корисних копалин, які знаходяться в надрах. Тому геологічна інформація є об'єктом товарних відносин і може використовуватись як частина внеску до статутного фонду підприємства, що зазначено в Положенні про порядок розпорядження геологічною інформацією. Така інформація повинна бути повною, об'єктивною та достовірною. Однак при використанні її, в якості внеску до статутного фонду підприємства, може виникнути питання – в якій об'єктивній формі (матеріальній) інформація може бути передана до статутного фонду і яким чином повинен відбуватися бухгалтерський (господарський) облік прав на цю геологічну інформацію.

Таким чином, необхідно на законодавчому рівні визначити способи та порядок об'єктивізації геологічної інформації в формі отримання кваліфікованого висновку експерта з питань геологічної інформації та фіксації її в документах належної форми.

6. Обмеженість доступу.

Певні види геологічної інформації, відповідно до законодавства, відносяться до категорії інформації обмеженого доступу. Використання такої інформації обмежується умовами її правового режиму, який встановлено відповідно до договору чи законодавства. До специфічних ознак геологічної інформації, як зазначалося вище, відносяться обмеження оборотоздатності цієї інформації. Інформація цієї категорії поділяється на інформацію, віднесenu до державної таємниці, і конфіденційну. Тому геологічна інформація має таку властивість, як секретність, тобто вона в цілому чи в певній частині її складових є невідомою та не є легкодоступною до третіх осіб, у зв'язку з цим має закритий характер.

Діючий Кодекс України про надра не містить визначення закритої геологічної інформації та не зазначає, відповідно, коло осіб, які можуть користуватися цим видом інформації. Так, відповідно ст.39 Кодексу України про надра, роботи по геологічному вивченню надр підлягають обов'язковій державній реєстрації та обліку з метою узагальнення і максимального використання результатів вивчення надр. Реєстрація та облік геологічної інформації проводиться в Державному інформаційному геологічному фонді Держкомприродресурсів.

Таким чином, з урахуванням вищевикладеного можливо зробити висновок, що сьогодні відсутнє належне нормативне регулювання правового статусу геологічної інформації, а також порядок захисту прав власників та користувачів цієї інформації. Тому на законодавчому рівні доцільно закріпити, що геологічна інформація відноситься до охороняємої законом інформації і, відповідно, до об'єктів інтелектуальної власності, тобто є об'єктом товарних відносин загальнодержавного значення, з притаманними їй характерними ознаками щодо комерційної цінності, обмеженого доступу до неї, належного контролю за її якістю тощо.

Обов'язково слід зазначити, що геологічна інформація за її ознаками та властивостями є результатом інтелектуальної діяльності; має комерційну цінність в силу невідомості її третім особам; на законних підставах до неї відсутній вільний доступ; володар цієї інформації приймає всі заходи до охорони її конфіденційності та секретності. Усі ці властивості геологічної інформації потребують ще подальшого вивчення та аналізу, тому що торкаються різноманітних правовідносин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Філатова В. Правові питання геологічного вивчення

надр // Підприємництво, господарство і право. –2004. –№ 7. –С.24.

2. Постановою Кабінету Міністрів України «Положення про порядок розпорядження геологічною інформацією» від 13.06.1995 р., № 423 (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 21.06.2004 р. № 792) // Єдиний державний реєстр нормативно-правових актів № 3972/1997.

3. Андрієвський І.Д., Коржнев М.М., Яковлев О.О. Стратегічні напрямки розвитку системи державного управління в сфері вивчення та використання надр // Стратегічна панорама. –2003. –№ 2. –С.189-197.

4. Геологическая информация и математическая геология. 25 сессия международного геологического кон-

гресса /За ред. Д.А. Родиянов, М.Д. Белонин. –М: «Недра», 1976. –С.6.

5. Філатова В. Геологічна інформація: проблеми використання та захисту // Підприємництво, господарство і право. –2005. –№ 7. –С.87-90.

6. Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Порядку обліку, зберігання та користування фондовими геологічними матеріалами» від 28.11.2000 № 217 // Офіційний вісник України. –2001. –№ 51. –Ст.2230.

7. Проект кодексу України про надра від 31.01.2006 р., № 9013 /Автор подання Г.Б. Руденко.

Надійшла до редколегії 03.11.2006

РЯБЧЕНКО Я.С. ПРИЗНАКИ И СВОЙСТВА ПРАВОВОГО СТАТУСА ГЕОЛОГИЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ

Указаны и раскрыты важные признаки геологической информации, которая характеризует свойства самой геологической информации: достоверность и качество, наличие экспертизы, самостоятельность относительно носителя, наличие коммерческой и общественной ценности, ограниченность к ее доступу.

RJAVCHENKO JA.S. ATTRIBUTE AND PROPERTY OF THE LEGAL STATUS OF THE GEOLOGICAL INFORMATION

The important attributes of the geological information which characterizes properties of the most geological information are specified and opened: reliability and quality, presence of examination, independence concerning the carrier, presence of commercial and public value, limitation to its access.

УДК 336.221

С.О. СЕРГЕЄВ

Харківський національний університет внутрішніх справ

ПОДАТКИ ТА ІНШІ ОBOB'ЯЗКОВІ ПЛАТЕЖІ, ЯК ПРЕДМЕТ ФІСКАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ¹

Розглянуто питання визначення предмету фіскальної діяльності, які залишались поза увагою вчених, а також питання термінології, яка застосовується у фіскальних правовідносинах; визначаються шляхи їх вирішення з урахуванням норм чинного законодавства, а також пропонується власне бачення автором понятійного апарату, що застосовуються у фіскальної діяльності.

Нормальна¹ податкова робота можлива лише за умови чіткого визначення предмета фіскальної діяльності, який повинен бути стабільним, піддаватись чіткому обліку, безпосередньо стосуватися платника, відображати саме його (а не сторонніх юридичних чи фізичних осіб) вплив. Слід зазначити і те, що питання визначення предмета фіскальної діяльності є дискусійним. Так, переважна більшість економістів XIX ст. наполягала на тому, що її предметом може виступати лише чистий дохід платника. Вони виходили з того, що рівні обов'язки щодо податкової повинності зумовлюють рівний матеріальний тягар від цієї повинності [1, с.50]. Наприклад, І.Х. Озеров під предметом фіскальної діяльності розумів «факти або предмети, завдяки наявності яких податок сплачується, наприклад, земля, промисел, особа...» [2, с.222-223].

Не можна сказати, що питання визначення предмету фіскальної діяльності залишались поза увагою вчених,

про що свідчать публікації Т.С. Воїнової, П.Т. Гети, Є.В. Калоги, М.П. Кучерявенка, Н.Ю. Пришви, Ю.О. Самури, С.Д. Ципкіна та інших, але не слід стверджувати й того, що вони знайшли своє остаточне вирішення. У сучасних дослідженнях предмет фіскальної діяльності згадується лише в поодиноких роботах, без належного аналізу його складників, спроби відокремити від об'єкта тощо. Такий стан невизначеності багато в чому пов'язаний з різним розумінням термінології та особистим баченням науковцями предмета фіскальної діяльності. Тому метою статті є визначення податків та інші обов'язкові платежі, як предмету фіскальної діяльності податкових органів України. Актуальність статті полягає у поступових змінах сформованого погляду на предмет фіскальної діяльності податкових органів на сучасному етапі розвитку податкових правовідносин.

Для об'єктивного розуміння предмету фіскальної діяльності яким, як ми визначили вище, в загальному вигляді є податок, доцільним буде з'ясування його сутності. Першим поняття «податок» розкрив А. Сміт у роботі «Про

¹ Первинна рекомендація з напрямку досліджень: докт. юрид. наук Іншин М.І. (ХНУВС)